

ПРОЗОРІЗНАННЯ

Газета Верховної Ради України

№ 248 (998) • Четвер, 29 грудня 1994 року • Ціна договірна

«СОРОЧИНСЬКИЙ ЯРМАРОК» НА НОВИЙ РІК

Набридли шоденні проблеми, тому, хоч би у ці передсвяткові дні, про них не хочеться думати. Та з голови чомусь не відлязає законська традиція: об'ємомко мати на різдвяному столі індичку. Індик на полтавському безарі «гусі» на 3 мільйони. Огож, по-зунт «длаш індика а кожну хату» відпадає. Обидомоса куркою. А на подарункові дитин-медведиків треба несорідно купити. А вони про що мріють? І про цукерки так-потож. І тут подарунків таки почастило. Місцеве акціонерне то-

варство «Полтавакондитер» реалізує свою продукцію чи не за найнижчими а Україні цінами. Приміром, новорічний подарунок коштує 40 тисяч карбованців, і виготовлено їх до свят більше 300 тисяч. Принаймні, для дитячих вісників. А в кого тамешні-тутшній, може придбати і набір фирмових цукерок «Сорочинський ярмарок», «Принц з Полтави», «Любави», «Аркадія тощо. І вони коштують не так уже і дорого за нинішніми цінами — в межах 300 тисяч карбованців. З початку ро-

ку тут випущено 6,5 тисячі тонн продукції майже 220 найменувань. Можливо, хоч ці ціни трохи підсолодять наші гіркі будні? Як би того хотілося! І найперше — дитині. Тому хочеться побажати батькам: не покусуйтеся і придбайте малюкам набір цукерок. Не обов'язково заморських: наша продукція те гірша. А купити і скуштувати. Не пожалуйте.

Григорій ГРІНЬ.
На фото Сергій КОВАЛЬЧУК — кондитер Тетяна Попович.

Продитовано в номер

Стипендії юним талантам

Напередодні Нового року мер Харкова Євген Кушнарів вручив іменні стипендії юним харків'янам — першим лауреатам Фонду підтримки молодих талантів.

Харківський Фонд підтримки молодих талантів створений рік тому з ініціативи мера та багатьох керівників підприємств міста як державних, так і комерційних. Задум полягав у тому, щоб відшукати і всіляко підтримувати талановиту молодь — учнів шкіл і студентів вузів, від яких у майбутньому залежатиме доля України. І схоже, що цей проект відомоюється у житті.

З білизни як ств конкурсантів авторитетне правління фонду, до складу якого входять відомі вчені, діячі культури, спортсмени, відібрало 30 юнаків і дівчат, які й стали першими стипендіатами фонду. Більшість із них — переможці різноманітних змагань, олімпіад, конкурсів, у тому числі й міжнародних.

У подальшому фонд має намір надавати своїм стипендіатам фінансову підтримку для участі в різних заходах, закуповувати для них музичні інструменти, спортивний інвентар, форму, організовувати їхній відпочинок.

Земля — в ціні завжди і всюди

Перший земельний аукціон відбувся у Чернівці. За право айти в довготривалу оренду 14 ділянок загальною площею 1,3 гектара бізнесмени заплатили 6 мільярдів 390 мільйонів карбованців. Ці кошти надійдуть до бюджету міста.

Президент Росії про долю Чечні і обов'язки армії

Президент Росії Б. Єльцин виступив з телезверненням у зв'язку із ситуацією в Чеченській Республіці. Зокрема, він заявив, що: «Російські солдати захищають єдність Росії. Це невідмінна умова існування Російської держави. Чеченська Республіка — частина Російської Федерації. І ситуація закріплена Конституцією. Жодна територія не має права на вихід з Росії».

Щодо подальшої долі чеченського народу, то, вважає Єльцин, її «мають визначати не авторитети злочинного світу. Не ті, в кого більше зброї й бойовиків. Лише сам народ має вирішувати, як жити далі. Та і бодає!»

Крові російських солдатів у Чечні не бажать

Розвиток подій в Чечні балато в очу завоювати з можливістю мирними переговорами. Джохар Рудев підтвердив свою готовність до початку розмов. Він знову запропонував негайно вивести російські війська з території Чечні, заявивши, що чеченська сторона не бажає крові російських солдатів. Про рішення Раді Безпекі РФ, яка відбулася в понеділок, він відлучився акрай негативно, заявивши, що чинне політичне керівництво Росії на чолі з Президентом Єльцином або сідомо-фальсифікує події, або не змие реальної обстановки.

Прес-секретар Дулаєва Х. Рахуєв спростував повідомлення, які виходять з Москви, про те, що довола президентського палацу в Грозному створено захисні кінця з використанням танків та установок «Град».

Прийнято у першому читанні

Рамкове засідання 28 грудня

Початок роботи став логічним продовженням вчорашнього засідання напередодні, на якому розглядали проект закону України «Про державну владу і місцеве самоуправління в Україні». Заслужило до парламентських дебатів стало звернення Президента України до ВР, виготовлене керівником його адміністрації Дмитром Губаченком. Цей документ містив жал з приводу того, що законопроект не сповалюється у першому читанні, і пропонує створити узгоджувальну комісію у складі представників адміністрації Президента — з одного боку, і народних депутатів України на основі фракційного представництва — з другого. На думку Президента України, тільки така комісія спроможна забезпечити конструктивний діалог між гілками влади. Власне, пошлі Президент України відповідала попередній пропозиції шести парламентських фракцій, про що нагадали народні депутати — члени групи «Реформа», зокрема Сергій Головатий. Пропозиції узяти законопроект за основу, сформували його в першому читанні, одержали більшість голосів. Було також вирішено доручити керівникам фракцій визначити кандидатури до узгоджувальної комісії.

Відносинам з Росією

проділяв велику увагу в ході проведеної 27 грудня зустрічі Президент України Леонід Кучма і Голова Верховної Ради Вікторія Мечеслав Грив.

«Я завжди виступав за найтіснішу інтеграцію між Україною, Білоруссю і Росією. І захід не відмовляюся від кожного свого слова. Без білизні широкої інтеграції нашої нашої народи неможливо жити з кризи, — сказав після зустрічі журналістам Леонід Кучма. — Але любов має бути взаємною. Ми повинні, напевно, сісти за стіл переговорів і розвирішити, що ж реально хоче, а хто не хоче інтеграції. На думку Президента України, Росія не завжди готова до конструктивного співробітництва.

Будувати майбутнє нації, не озираючись

Відбулися спільні прес-конференції О.Мороза й М.Гриба. Як і під час переговорів, глави парламентів наголосили, що нині треба будувати країно-білоруську взаємину, зв'язану на нові реалії. Не слід зупинятися для суперечок про поєднання до старого, треба активно рухатися вперед, реформуючи суспільно-економічну структуру України й Білорусі для створення можливостей розвитку двох великих європейських націй.

Влада нам потрібна одна: влада Закону

На вчорашньому засіданні сесії Верховної Ради 27 грудня обговорювали президентський законопроект про владу. З інформацією про роботу узгоджувальної комісії, до складу якої входять представники Адміністрації Президента України, народні депутати України, співробітники Секретаріату Верховної Ради, виступили її керівник — голова Комісії ВР України з питань прав людини, національних меншин і міжнародних відносин Володимир БУТКЕВИЧ. Другу частину дозвист.

23 грудня на своєму пленарному засіданні Верховна Рада України створила узгоджувальну комісію з представників Адміністрації Президента України, народних депутатів України, співробітників Секретаріату Верховної Ради України. Глибачий статус цієї комісії і покладене на неї завдання аналізувати предметного аналізу проекту правового акту, запропонованого на основі права законодавчої ініціативи Президентом України.

На своєму першому засіданні члени комісії обрли голову комісії, вирішили процедури питань розбору, порядку аналізу статті законопроекту, форму складання узгоджених результатів аналізу законопроекту тощо.

Члени комісії підтвердили своє попереднє рішення — обговорювати лише текст законопроекту, його конституційні засади, не зловживаючи політичними, ідеологічними та іншими зв'язками, які не стосуються безпосередньо законопроекту.

Кожна узгоджена модель правового рішення проблем, охоплених законопроектом, повинна айти підтримку Президента України на предмет адекватного відображення його вольових намірів.

На час засідання узгоджувальної комісії Президент України підтримав декілька змін до законопроекту, запропонованих членами комісії, представниками Адміністрації Президента України, деякими фракціями. Деякі зміни до законопроекту, зокрема такі, що стосуються статей 6, 13 (частина друга), 17 (частина перша), 19 (обсяги 8, 12), 25 (частина перша), 34 (абзач 3), 44, 47, статті 50 (добавлено частину 7—10), статті 51 (частина друга), статті 55 (добавлено частину друга, яка амінує перелік статей Конституції, діл яких зупиняються).

Члени комісії індивідуально вивчали пропозиції об'єднане, міських Рад (наприклад, Івано-Франківської області) до проекту Конституційного закону України «Про державну владу і місцеве самоуправління». Але подібні зауваження і пропозиції не обговорювалися на комісії як такі, аніж вони не віднесені до повноважень узгоджувальної комісії. Не обговорювалися по ті ж причині і передані в комісію альтернативні законопроекти без підписів.

(Продовження на 3-й стор.)

29 грудня 1994 року. № 248 (998)

(Початок на 1-й стор.).

1. Законопроект повинен сприяти реальному розмежуванню повноважень законодавчої, виконавчої і судової гілок влади.

у Президента з такою зміною: «Виходячи з цього, що закон розрахований на перехідний

Стаття 26 узгоджена в редакції законопроекту Президента за умови, що слово «схвалі» слід замінити на слово «прийняті».

Стаття 21. Абзац 1 узгоджено в редакції

б) перелік статей чинної Конституції і законодавчих актів, чинність яких необхідно упинити.

Ішли як депутати, стали як партійці

Критичний погляд на законотворчу діяльність

Конституція України визначає Верховну Раду як єдиний орган законодавчої влади, правомочний розглядати і вирішувати будь-яке питання, що не входить до компетенції органів державної виконавчої чи судової влади, а також не є таким, що апріорі стосується виключно суверенітасу референдумом (ст.97).

Закон про статус народного депутата так, як і Основний Закон, визначають народних депутатів повноваженнями та відповідальними представниками народу України у Верховній Раді України. У своїй діяльності депутати мають керуватися загальнодержавними інтересами, враховувати запити населення виборчого округу, добиватися віднесення в життя наказів виборців. При виконанні своїх функцій і повноважень народні депутати України керуються Конституцією, законами України, постановами Верховної Ради України, а також своєю совістю.

Відповідаючи до вимог та положень нині чинного Закону про вибори народних депутатів України усіх нас (депутатів) виборці обирали саме до Верховної Ради. Цей закон пі спочатку не повторює про фракції та депутатські групи. Обрані ми за вимою імперативного мандата, й усі депутати, саме усі, незалежно від якісних обставин, мають рівні права, як і рівні обов'язки. Жоден з депутатів у нас не обраний від партії — обраний саме народом.

Верховна Рада ухвалила Положення про депутатські групи (фракції). В цьому записано, що народні депутати можуть добровільно, підкреслюю, об'єднуватися у депутатські групи

(фракції). Депутатські групи формуються як на партійній, так і на позапартійній основі. Депутатські групи, сформовані на основі партійної приналежності депутатів, називаються депутатськими фракціями, а депутати депутатських фракцій можуть входити до позапартійних фракцій. Це складно позапартійні депутати. Як на мене, утворення цих фракцій мало якісь успішній характер, утворювалися вони дуже швидко, адже самі вибори не відбувалися за партійними списками. Відомо, що немало депутатів, в тому числі і автор цих рядків, не хотів іти в які утворення, бо в період передвиборчої кампанії обидва своїм виборцем не входили до жодної партії цих фракцій, чітко, агідно з чинним саме на той час (та й нині) законодавством, виражали і захищали суверенітас інтересів (не партійних), а однакові права і обов'язки. Це треба мати на увазі керівництву Верховної Ради. Мене, наприклад, ніхто не має права примусити входити до якоїсь фракції ці групи. Ці структури, ці утворення не передбачені ні Конституцією, ні нині виборчим законом, за яким нас обирали.

Думаю, що якби а основу оцінки депутата була покладена його професія (а не партійна) характеристика, можна було б розраховувати на ефективнішу діяльність постійних комісій і Верховної Ради. Ось лише один при-

клад, з якого читачі (я вірю) зробить правильний асповок. Один з депутатів ще з минулого складі очолював підкомісію Верховної Ради з питань економічної реформи і управління в народному господарстві. Про результати цієї економічної реформи і управління народним господарством він судить виборці. Ця ж людина усе а нинішньому складі Верховної Ради дуже хотів очолити постійну Комісію з питань екологічної політики, а коли цього не сталося, без вагання погодився очолити підкомісію у закордонних справах і зв'язках з СНД. Аби ходити у начальстві а півзатім портфелем. Думаю, що такі неможливі підходи при визначенні і розізначанні кадрових питань, формуванні складу постійних комісій не принесуть радикальних перемін і зрушень на краще. Чому я так думаю? Тому що завжди, скрізь цінувався професіоналізм, відповідна освіта, кваліфікація, а потім уже партійність тощо. За такої ситуації, на якого розуміння маємо те, що маємо. Появою мірою цим повністю те, що часто постійні комісії готують «сирі» документи, які затім Верховна Рада повертає на доопрацювання.

Як на мене, має бути ретельніше бачити спільнава законотворчості Верховної Ради. Треба з'ясувати, чи варто визначити пріоритети, дайважливіші невдаклі питання і мобілізувати всі зусилля на їх розв'язання, а другорядні — так і розглядати а другу чергу. Ще в минулому складі Верховної Ради тодішні керівництва зазначало: розробити законопроекти у міру їх підготовки. Це непер-

ально, однак і нині така практика продовжується. Треба зрозуміти, що такий підхід — шлях до лобізму. Ко муси потрібний якийсь закон — за цих обставин його можна протягти. А якщо комусь не зовсім вигідно, розробку можна розтягнути на роки або й зовсім торпедувати.

Зрозуміло усім, що акрай необхідно ухвалити Закон Закону Конституції та сформувати Конституційний суд. Тепер, за умови певного протистояння законодавчої та виконавчої влади, слід якомога шкільше і чіткіше спалувати за конкаторний процес у Верховній Раді.

Одне. У приміщенні конгресу США, у приміщенні Ради Безпек ООН не дозволяють заходити не лише а теле-й відеокameraми, а й з фотоапаратами. Наш зал засідань Верховної Ради — як змальований майдаччик. А скільки витривалість електроенергії, а той час коли відключиться світла наліт у ліхтарик! То чи не слід, хоч на певний час, споживання ІІ скоротити, виключити радіо-та теле-трансляцію а залу Верховної Ради? Тим паче, що такіх трансляцій не ведеться ні з засідань Кабінету Міністрів, ні з робочих кабінетів служби Президента.

Ось деякі мої спостереження. Може, вони кому і не дь вийдоба. Але мусить же бути плюралізм думок.

Борис ОЛЬХОВСЬКИЙ,
доцент кафедри конституційного права Української державної педагогічної академії, кандидат юридичних наук, народний депутат України.

Точка зору

Скільки про неї думок і пересудів!.. А останнім часом обговорення проблеми земельної реформи особливо поживалося. Президент України видав указ, який покладає на роз'яснити одну з найскладніших проблем приватизації — приватизації землі.

Я щойно повернувся з виборчого округу і маю там безліч зустрічей. Що сказати: трудівники не знають, про що йдеться. Одні вгадали указ не читавши, інші — вгадали не з умого змоги розібратися. А допомогти їм у цьому ніхто не поспішає. Навішки, систематично навується думка про те, що указ Президента спрямований на повний розвал колективізму, відбувається праме залучення наслідками цієї реформи. При цьому нерідко виникає питання: чи потрібні сьогодні реформа на селі взагалі? Моя думка однозначна — потрібні. Хоча над селянином проваляє вже стільки експериментів, що, як кажуть, на нинішній день селянини не знають, чи їм треба реформа. До чого вони призвели — нині відомо кожному. Селянини обирає кожен, що може, і найближчий грабник — держ-ва. Оудь сирі закінчили селянина кіліб по 3—4 місяці карованців за тону, сьогодні реалізують його по 23—27 мільйонів за тону. Повернути селянинові хоча б половину

прибутку — і то не поспішає, в якуди який ці кошти, не відомо. Хтось зяжине між країни наїмачі, журюни на наших трудностях.

Я особисто вбачаю в цьому велику небезпеку. Реформа на селі в минулому і нинішні не дали асн та й не дадуть нічого і нікому в майбутньому. Чому? Тому, що змінювався не сирі, а назив. Селянин так і не став власником землі, власником виробничої продукції, не мав змоги вільно ви розпоряджатися. Помілялися сьогодні й ті, хто запевняє, що йдеться про руйнування колективізму. Іх колективізм, просто неможливо асгредирати, колективізм сільськогосподарського підприємства, створений через приваження земельних наділів. За формою нині відбувається реформування, а насправді ж нічого, що селянин як не мав ніякого, так і не має. А ми його, замість того, щоб дати можливість стати справжнім господарем і врятувати країну, страдаємо новими реформами. Якій же викиді? Негативно весті в іду указ Президента. Земля повинна стати приватною власністю, як це є в усіх цивілізованих державах. Селянин має вирішувати, як нею розпоряджатися. Переконаю, що переважна більшість колекторів захищати свої земельні наділи в колективістичних сільськогосподарських підприємствах (КСП). Аже грутом ІІ легше обробляти, збирати врожай, зберігати його, переробляти, реалізовувати. Бо саме тут потужний матеріально-тракторний парк, скви-

що тощо. Але передавши свою землю в КСП, кожен повинен знати, що частину ці половину виробленої їм продукції, а саме потреби, розпорядитися цим багатством так, як захоче. Щось залишити для власних потреб, розвитку господарства, а решту продати та придбати необхідні товари. А спеціалісти виявлять не на потребу, то наступного року їм віддасть землю для обробки іношу керівництву або іношу підприємству, в яких результати праці будуть вищими.

Виникатиме також побоювання, що з руйнування колективізму особливо тяжко доведеться пенсіонерам, усім тим, хто звик перебігати завдяки існуванню колективних господарств. Настав час покласти

крий і нині розмовах та тому потовому явищу, коли немічна людина, яка віддала здоров'я і силі рідному господарству, чого повністю залежить від асн керівника, а той, бува, навіть алоєк не знає, бо його звідкись конос привезли. Само-му доводилося бачити і втручання, коли такі люди стоїли під кабінетом голови правління, аби виносити кілограм крупи чин дитух зерни.

Із введенням у дію указу Президента ситуація має кардинально змінитися: переадресувати пай а обробки, а саме хімію і астротроп, що отримав же необхідне і а строкотному розмірі лише за те, що пай землі взята в користування. Кого же переко-нувати в очевидності переваг, що Іх надає указ?

Знаю, що сьогодні це немало противників запровадження приватної власності на землю. Мовляв, розпродасть усе. Нічого страшного в цьому не бачаю, бо це саме право власника — передавати землю в обробку, обробляти ІІ самому чи продати. Тому а виступаю за приватизацію земельних ділянок селянином. Сьогодні право власності — за ними, а земельні відносини мають бути врегульовані законом. Власник повинен мати можливість за межам своїх сільськогосподарських земель, причому угоджувати свої дії з іншими. Насамперед, звичайно, із селянином колективного сільськогосподарського підприємства. А щоб не було спекуляції з ціною, тоді ж

не буде непотрібним акціонеру.

Виникає запитання: а як держава? Як ІІ права? Якщо вона захоче купувати продукцію, нехай створить такі умови контракту, щоб селянин продавав державі і хліб, і молоко, і м'ясо. Якщо не зможе, то селянин і сам зуміє розпорядитися продукцією. Понирте, аном швидко зробить висновок щодо тих, хто звик їсти, керувати І, ні за що не відповідало, пасти якським. Отже, не такий страшний чорт, до якого звикли. Бо і виборці страшніших умов, ніж нинішні, ніде не знайдеш і в жахливому сирі не побачиш. Не боється ж нічого землі, хто звик не виробляти, а керувати та витягувати жар чужим крикам. Тому вони і нагнітають напруженість, страхують втратою незалежності. І головна причина — тому, що з-під ніг номінализаторів зникає останній палладіум. Сирі все поспінає!

І все ж не можна позбутися відчуття, що указ Президента щодо приватизації земельної реформи дещо поспішаний, не зовсім продуманий, мало підкріплений нормативними актами й законами. Саме це й викликає незрозуміло щодо його реалізації. Одні переконаю, що Верховна Рада разом із Президентом зробить потрібні висновки, і селянин Нарешті стане справді власником і бачитим. Іншою виходу немає. Земля повинна мати господаря.

Петро КІВШИН,
народний депутат України.

Один з «чудової п'ятірки»

Спроба передновіторічного портрета міністра і його міністерства на тлі невесело прожитого року

Сьогодні Радченко ставить на молодих (а це ж час!) тіла та тіх, у кому має можливість унеможливити під час боротьби з організованою злочинністю. Так, став начальником столичного управління внутрішніх справ керівник київської міліцейської служби боротьби з організованою злочинністю Микола Пиддубний, а заступником глави з боротьби з організованою злочинністю МВС України — колишній заступник Радченка в управлінні «К». Колишні колеги Радченка по СВУ очолили управління внутрішніх справ у Харківській та Одеській областях...

Однак і тут не дуже розривається. По-перше, таких правління небагато. По-друге, СВУ й МВС — давні пріоритетні конкуренти, і тому обидва відомства ретельно стежать за «чужими» у своїх радах. Недарма вже чуті думки, що знову повторяться адвентурські часи, коли генерал КДБ Федорчук під виглядом очищення МВС хотів підняти його під КДБ.

Те, що наші органи внутрішніх справ треба очисити — поза всяким сумнівом. А от як це робити, від чого міністрів доведеться дуже завуалювати. Там падає, що деякі підтрутять автори загалом чужих так мислять. Аж не дарма з легкої журналістської руки з засобом масової інформації пішов «гуляти» термін «чудова п'ятірка», до якої ormai власне генерал СВУ Радченко «оприлюднив» наймистого керівника СВУ Мадикова, його попередника на цьому посту віце-прем'єра Марчука та полковника СВУ, голову парламентської Комісії з питань боротьби з організованою злочинністю і корупцією Омелянчука. А як додалучи — цілком під підготовку «п'ятірки» державного перевороту.

Що стосується конкретно генерала Радченка, то розмови про державний переворот він назвав малячею. Але аж ніяк йому не вдалося відійти від іншого «перевороту», що стався не без його участі в МВС. Не зважаючи на залеканий лобом певних сил, такі профілі попрацювали до 7 статті Закону «Про міліцію». Непосередньо могли й не помітити, що замість адвентурного УВС такої собі області з'явився інша УМВС (Управління Міністерства внутрішніх справ) по такій то області. За збіркою цих дітер — ціла ре-

волюція в системі, — органи внутрішніх справ на місцях по всій Україні перебудовуються, а не тільки реально Міністерству внутрішніх справ. А це означає — віднині ці органи мають служити не місцевому керівництву, який часто за такої «кишенькової міліції» почитується мало не урядовим князьком.

МВС запровадило й новий порядок призначення начальників УМВС в областях — кандидатури узагоді з Міністром внутрішніх справ і Президентом України. Заставляло за правилом, що керувати областю міліцією має виходець з іншої області, не обтяжений зайвими — родинними, земляцькими, кумівськими зв'язками з регіоном. (Що, звичайно, зовсім не допущає деяким керівникам обласних Рад).

Додаймо до цього й те, що, напевно, своє слово може сказати й служба внутрішньої безпеки МВС, контроль, на що глибше переконання, більше обов'язків невідомі начальству правління, аніж справжній корупціонери в міліцейських погонах. Підірвали ці служби виведено з підпорядкування керівників міліції на місцях, віднині вони підлягають безпосередньо Києву. Як по кот знає, та нація, що не може й отримувати відповідей на болючі запитання: чому одних правління міліції розстрілюють з автоматів, піднімають на мінах (як майора Балугу на Закарпатті), а разом цього року загинуло більш як сорок правління органів внутрішніх справ), а інших «стварлять на доволість» сумнівні комерційні структури? Без ніякого на це запитання сьогодні марно збирати сили для серйозного наступу на злочинність, особливо, організовану. Хоча для цього наступу новий міністр, аж ніхто з його попередників, має сприйняти політичну і громадську ситуацію — оголошену Президентом війну «жирним котам» та відповісти настрій переважної більшості народу.

Без ніякого на це запитання сьогодні марно збирати сили для серйозного наступу на злочинність, особливо, організовану. Хоча для цього наступу новий міністр, аж ніхто з його попередників, має сприйняти політичну і громадську ситуацію — оголошену Президентом війну «жирним котам» та відповісти настрій переважної більшості народу. Крім, виставчати міністрів й підліток (чотирьох до цього «добре» у нас ніколи не бракувало). За словами міністра, йому вже оголошено війну деякі керівники областей, незадоволені його кадровою політикою щодо начальників УМВС. Додаймо до цього опір старі «емсевичівські традиції», традиції економічних негаразд (вистачає коштів, техніки, ємисевичівської томо). І, звісно, політичні грі.

Ось тільки однією з причин, чому так звалися Оболоні, враховуючи «розу вітрів», про що згадується і в газеті Володимира Радченка. Інша — розбірність в «розі хитрої» політичних. Принаймні, сприйняти політика не з'являються перед журналістами як через кілька місяців після призначення на міністерський пост, що неабияк звичайно генерал Радченко і притислює до вказів. Або як це парадоксально, коли від їхнього імені під військовим тією самою «чудовою п'ятіркою» з'являється своєрідна політична залапа щодо літопис про підготовку «п'ятірки» держперевороту.

Але, міркуючи собі, а дія «п'ятірки», як і численні інших, аргументою займається політикою є кому. А жовту стрібу, як можна, і «чужа» за даним за по, переконання, і цінують так генерала Радченка. Намі опити тут збігаються.

Анатолій ЕНІН.

Фото Олександра КИМЕНКА.

Культура

ТУ ЗАВЖДИ ЖИВ ПРИНЦ ДАТСЬКИЙ

Львівський академічний український драматичний театр імені Марії Заньковецької урочисто відзначає 50-річчя творчої діяльності

1944 року творчий колектив перебралася сюди із Запоріжжя, бо там припинили театру було зруйновано, і хоча ми за звичайного твердимо, що мова справжнього мистецтва близька й зруйнована усім, скільки-будь, які зустрілися тоді із на-

сторонними очікуванням глядачів, що належало відшукати своє місце у мистецтвові житті Львова. Синтез східної західної театральних культур і духовних засад сприявненню до появи унікального театру, котрий за всіх часів був при-

станешком національної ідеї. А тепер, коли національна ідея гасне ауліцями, задерши спідницю і б'ючи себе кулаком у груди, театр зникати мав, найнадійніше пристанище шаленості, яка ховається за його мінними мурами від розпратованої і запалізованої корби...

Львів'ян високої гідності особи і значущі глядачі — прийшли в театр, аби освідчитися в любові зникати мурів і зрозуміти це шире — без «дадських» традиційних компліментів. Бо в цьому театрі завжди жив принц Датський, який разом із миттєвим роз'явлював вічну проблему — бути чи не бути? — одностанно.

Принц Датський і на поріг не підпускав кон'юнктурних вінів у тяжкій часі застою — глухонімо, бовзкого і зрадничого. Принц Датський аситується переживав Віктору Івнену, Сергію Ланченку, Федору Федуну, усім артистам театру. Хіба не дивно є доповідність (20—25 років) окремих вистав, що не сходили зі сцени, виховуючи нових глядачів, нових винахідців, які трепетно переймали роль з теплим рухом! Майстра? Закінчення «Філія», як раз до Сергія Ланченка свого часу перейшли до столичного театру імені І.Франка, і досі, не секрет, робить там погоду.

Уся культура переживає нині не найкращі часи. Чи мо-

жемо, чи маємо право судити надто суворо тих, що поклалися на хвилях комерції заради виживання? Хтозна... Зрештою, вони самі себе засудили до духовної страти. Бо для артиста навіть плахота за даними сцени — найсолодше їм світі повітря.

Виконавцями дозимою своїм мистецтвом, зникати мурів, шире залучення їх, що гратимуть навіть тоді, коли нікого за свій театр не отримуватимуть. Аби лише на сцені було світло. Принц Датський стоїть за плечами свого тіла і усміхається — ледь помітно, кращеком уст...

Оксана ТЕЛЕНЧІ.

Проблеми планети

Якщо зчиняються війни, кому це потрібно?

1994 року, що минає, по всьому світу шаленіла 41 війна, а разом з нею 1945 року 12 було 187. Так, як походить німецька газета «Нойе Кур'єнцунг», результати спостережень експертів робочої групи з досліджень причини воєн при університеті міста Гамбурга. Особливо привертало увагу, що після закінчення другої світової війни кількість кризових регіонів по всій планеті постійно зростає.

Чинно і їд ді угоди про припинення воєн між Сербською Республікою і Мусульмансько-Хорватською Федеративною проголошеною державою. Супротивники, напруження на боснійських фронтах значно зменшилися. В той же час у Західній Боснії не припиняються інтенсивні міжмусульманські експізиції між загонями самооборони Фіретра Абдіне а частиними 6-го корпусу мусульманських військ.

Після драматичних подій довкола закоплених французькою армією алжирських терористами французькі авіакоманди прийняли рішення тимчасово перервати повітряне сполучення з Алжиром. Про це повідомив міністр транспорту Франції Баріер Бессон. Його словами, потрібно кілька днів, щоб ужити заходів безпеки.

Сирія поклала на Ізраїль відповідальність за відсутність прогресу на двохсторонніх переговорах у Вашингтоні. Замість того, підірвати представники сирійського уряду, щоб уприти зайнятися розглядом питання про винятки від Ізраїлю з окупаційних Голанських висот, сирійська держава виступила в зв'язку несприятливих для Дамаска ініціатив. Проте вирішено, що Вашингтонські переговори матимуть продовження після новорічних свят.

Засуджений за шпигунство на користь Росії колишній співробітник ЦРУ Одріс Еймс не виключив можливості того, в розвідслужбах США працюють і інші подвійні агенти. «Це можливо», сказав він в інтерв'ю, яке дав у співзв'язці кореспондентом телекомунікацій Сі-ен-ен.

А БУВ БИ ПОДАРУНОК ДО НОВОГО РОКУ...

Японський уряд стурбований виключно проблемою дипломатичної чи ні України і, в разі позитивної відповіді, в яку копіяцію йому це обійдеться. В уряді думки розійшлися. З одного боку, МЗС Японії — активний прибічник фінансової допомоги Україні для реалізації розробленого ними проекту економічних реформ, що отримав схвалення Міжнародного валютного фонду. Причому МЗС наголошує на фінансових вливаннях у сталі терміни, аж до визначення конкретної суми до кінця нинішнього року. З іншого боку, заперечує Міністерство фінансів, яке, у свою чергу, закликає, що не може бути й мови, щоб у такий строк прийняти прихильного рішення, не кажучи вже про якісь обсяги. На його думку, слід діяти обережніше, зважаючи на ситуацію в Україні.

Проте рад японських експертів вважає, що Токіо визначить свою позицію не пізніше як до березня 1995 року, коли має відбутися візит до Японії Президента України Леоніда Кучми. Безумовно, міжнародна політика не сприяє прискоренню цього процесу.

Питання про допомогу Україні вже обговорювалося влітку на Неапольській нараді глав держав та урядів семи провідних країн світу, де було досягнуто угоди про надання Києву пролонговані двох років допомоги в розмірі 4 млрд доларів. Потім на міжнародній конференції «Партнерство з метою економічного перетворення в Україні», що відбулася наприкінці жовтня в Канаді, — США, Канада і країни ЄС також оголосили про намір надати Києву по 100 млн доларів як фінансову допомогу для здійснення реформи. Тоді Токіо утримався від виступу з якихось «українських зобов'язань», обмежившись заявою, що розглядає це найбільш чітко.

Немає сумнівів, що приєднання України до ДНЯЗУ і підписання в Будапешті Меморандуму про гарантії

безпеки України підготує Токіо до позитивної відповіді на дуже важливе для нашої країни питання. Найближчим часом до України прийду представники ряду банків Японії, щоб докладно ознайомитися з економічним становищем в Україні і визначити ті сфери, в яких використання японських кредитів буде набагато ефективнішим. Після повернення до Японії експерти податку урядові звіту, на основі якого буде прийнято рішення про умови надання Токіо фінансової допомоги Україні.

Раніше Японія надала нашої країні по лінії Всесвітньої організації охорони здоров'я близько 26 млн доларів для допомоги жертвам аварії на ЧАЕС. А крім того, ще близько 4 млн доларів для сприяння ліквідації ядерної зброї, а також гуманітарну допомогу на суму близько 10 млн доларів. А це означає, що шанси в Україні все ж таки є.

За матеріалами зарубіжних інформагентств.

Звідки приходять казки

Данія. Мабути, тільки в цій країні міг народитися казкар Ганс Хрістіан Андерсен, який поділував зіпм усієї планети на наймодніший прекрасний світ, освітлений добром і світлом. Вдачі співвітчизників уявляючи його образ у пам'ятнику, встановленому на одній із заплішних вулиць Копенгагена.

Чи можливий ядерний вибух?

Ща нині «серйозних» досліджень у забезпеченні безпеки викликає на британських підприємствах з виробництва ядерної зброї. У доп. до цього підготували українським інспекторам з результативним перевіркам ядерних об'єктів, які підпорядковані національному міністерству оборони, зазначено, що воно, в області безпеки на підприємствах країни, щоб виконувати торгівлю тимчасово припинено випуск боєголовок для ракет «Трайдент» на об'єкті 45, який являє собою частину ядерного підприємства в Олдермасті, у зв'язку з відсутністю персоналу, який здійснює обслуговування ядерного вибуху.

У документі, зокрема, сказано, що за наявності цих інспекторів торгівлю тимчасово припинено випуск боєголовок для ракет «Трайдент» на об'єкті 45, який являє собою частину ядерного підприємства в Олдермасті, у зв'язку з відсутністю персоналу, який здійснює обслуговування ядерного вибуху.

Фрідріке ФРЮЕРТ:

ЧИМ БІЛЬШЕ МОВ ЗНАЄ ЛЮДИНА, ТИМ БІЛЬШЕ ШАНСІВ МАЄ У ЖИТТІ

Проку тому у Києві почав діяти Гете-інститут. Він стоїть 153-м у ліній, які працюють у 78 країнах світу. Не перебільшимо, що його спеціалісти мови німецьку мову у світі, сприяють міжнародному співробітництву в галузі культури. Фінансують програми уряд ФРН.

Стаж роботи керівника мовних курсів у столиці України пані Фрідріке Фрьюерт з Гете-інституту — 26 років. Опанувати чотири мови працювала в Канаді, де підготувала збірник справ до підручника німецької мови для дорослих.

Нині пані Фрьюерт працює, щоб в Україні якомога більше людей знали німецьку. І не тільки. Адже програми Гете-інституту реалізуються під девізом: «Вивчаючи німецьку — знайомилися з Німеччиною».

Сьогодні пані Фрідріке Фрьюерт — гостя «Голосу України».

— Пані Фрьюерт, Україна нині переживає справжній бум щодо вивчення іноземних мов, в тому числі й німецької. Що, правда, не всі досліджують бажаних результатів: часто, «пропихують» програму лекційних і вузів, людина неспроможна поглибити найпростіше рішення.

У чому справа: недосконалість системи підготовки чи уні «не такі»? Як наші вчителі від роботи у цій галузі в Україні?

— Подібний бум — не дуже добре. Адже чим більше мов знає людина, тим більше шансів має у житті. Мені не нашкодило сказати про систему вивчення іноземних мов в Україні, але, очевидно, справа не в неадекватності учнів.

За вірою, що Гете-інститут працює в Україні, я переконалася, що тут і в талано-

кають, з ніслова. Українські колеги працюють разом з нами, щоб реформувати систему вивчення німецької мови.

— Кілька років тому з вивчала німецьку у Гете-інституті в Дюссельдорфі. Бувало, що забувала, чого там сиділа — так цікаво було неспішно вивчати нім. Як урок. Не кажу про технічні засоби — наші вчителі можуть про таке лише мріяти. Хіба так складно «перекладати» нашу систему вивчення іноземної мови у ваші школи?

— Це з будь-якою випадку не так просто, а якщо зважити на економічну ситуацію в Україні, то надзвичайно важко. Але Гете-інститут лише допомагає поліпшити систему вивчення німецької мови. Скажімо, ми виявляємо можливість за нашою концепцією навчати мови студентів Києво-Могилянської академії, де викладається ведеться виключно німецькою. Робимо це надзвичайно обережно, малесильними кроками — такі висоти методик Гете-інституту.

— Кажуть, що мовні курси Гете-інституту в Києві — це модель викладання німецької.

— Ми цього прагнемо. Хоч нині про мовні курси в Києві я б не хотіла говорити, бо поки що з ними лише проблеми: у нас недостатньо приміщень, немає жодних умов, щоб вони функціонували як модель. Хоч курси нині працюють добре, у нас багато українських викладачів. До речі, на за-

в'язці можуть приходити вчителі німецької мови, щоб ознайомитися з методикою викладання. От коли у нас в Києві буде свій дід, тоді мовні курси стануть моделлю.

— Писся Канади жили в Києві вна, мабути, не знаєшся собою чини в цивілізованому світі, щоб не було це об'єктом для України. В Києві ж найдрібніша побутова проблема, скажімо, лампочка, що перестала працювати, в самотню. Співучаю тутешнім людям, які опинилися в такій скруті не зі своєї вини. Тож у міру можливості вистежимося й допомогли.

Скажімо, хоч я б не працювала з домашнім господарством чи обслуговувала автомобіль, проте нині мені допомагають добрі, старанні люди, що стали безробітними. Знаю, що без тієї платні, яку вони забезпечують, вони не вижили. Тож, як бачите, я не й «створили» три робочих місця для киян.

— І вам не хочеться все залишити і поїхати в свою благополучну країну? Чи, може, ви плануєте тут розбудувати? — Я житиму. А жити, навіряд чи розбагатію. Але в ідеалі: матеріальне не багато важить у моєму житті і мені цікаво пожити з людьми. Все завжди відносно: задоволення від того, яку роботу і скільки програму ми тут здійснюємо.

Інтерв'ю взяла
Валентина ПИСАНСЬКА

Спецпоставка микроавтобусов

"Мазда Е 2200".

полностью адаптированных
к нашему топливу, дорогам
и климату.

Только до Рождества

спецальная цена
для частных лиц,
квотированных представителях
и фирм с государственными
заказчиками!

"Мазда-323" - 12850\$

Удивитесь снова!

Друзья!
Если Вам нужен самый
надежный автомобиль в Европе и
один из самых популярных автомобилей
в Украине — приезжайте к нам.
Мы поможем Вам решить
проблему, связанную
с изъездом времени и средств.

283008 г. Киев, ул. Верескивська, 23
тел. (044) 550-02-03, 583-28-28
факс (044) 583-15-98

mazda

ЗРОБІТЬ ВІРНИЙ ХІД

ШАНС!

- ДЕПОЗИТИ ЮРИДИЧНИМ ОСОБАМ:
- на термін від одного місяця і більше з виплатою від 180% річної щомісячно,
- ВСІ ВИДИ МІЖНАРОДНИХ РОЗРАХУНКІВ
- ПРОШОВО-КРЕДИТНЕ І РОЗРАХУНКОВО-ПЛАТІЖНЕ ОБСЛУГОВУВАННЯ
- ПОСЛУГИ ПО КУПІВЛІ/ПРОДАЖУ ВАЛЮТ НА УКРАЇНСЬКІЙ
- МІЖБАНКІВСЬКОЇ ВАЛЮТНОЇ БІРЖІ
- РОЗПОВСЮДЖЕННЯ ТА ОБСЛУГОВУВАННЯ
- ДОРОЖНИХ ЧЕКІВ Thomas Cook
- ТА КАРТОК VISA

УКРАЇНСЬКИЙ КРЕДИТНИЙ БАНК
UKRAINIAN CREDIT BANK

Тел. (044) 244-64-72, 319-11-4
Факс (044) 274-30-27

94

94

ПРИВАТБАНК
КОММЕРЧЕСКИЙ БАНК

Вниманию руководителей предприятий
и финансовых компаний!

НОВАЯ УНИКАЛЬНАЯ УСЛУГА!

"Приватбанк" продает со скидкой крупные
пакеты векселей ведущих предприятий —
экспортеров Украины!

ВЛОЖИВ ДЕНЬГИ В ВЫСОКОЛИКВИДНЫЕ ВЕКСЕЛЯ, —
ВЫ СТАНОВИТЕСЬ СОВЛАДЕЛЬЦЕМ
КРУПНЕЙШИХ ПРЕДПРИЯТИЙ, ОТКРЫВАЕТЕ СЕБЕ ПУТЬ
К БОГАТСТВУ И ПРОЦВЕТАНИЮ.

ОБРАЩАЙТЕСЬ В "ПРИВАТБАНК"!

Телефоны в Днепропетровске:
(0562) 47-70-52, 47-70-53, 47-71-52
Факс: (0562) 47-70-53

94

94

ДЕРЖАВНА ТЕЛЕРАДІОМОВНА КОМПАНІЯ УКРАЇНИ

АГЕНТСТВО "ТЕЛЕРАДІОРЕКЛАМА"

ТЕЛЕ ПРОПОНУЄ В ЕФІРІ

Щоденні рекламно-інформаційні блоки, тематичні передачі
"Перспектива" та "Презентація" (зустрічі з діловими людьми,
виставки, аукциони, телеігри, конкурси, шоу, лотереї тощо)

ВИГОТОВЛЯЄ

відеокліпи, відеофільми, сфоти, сюжети

РАДІО ПРОПОНУЄ В ЕФІРІ

Щоденні рекламно-інформаційні випуски (репортажі, інтерв'ю,
коментарі, огляди, оголошення тощо)

ВИГОТОВЛЯЄ

магнітофільми та інші аудіопродукції

РОЗМІЩУЄ

ващу рекламу у найпопулярніших передачах Українського
телебачення і радіо.
Ми готові укласти з вами угоду на довгострокове співробіт-
ництво.
Ми будемо раді, якщо своєю рекламою допоможете нам у
розв'язанні ваших проблем!

Наша адреса: 252033, Київ-33, вул. Володимирська, 69-А.
Тел. (044) 224-45-43; 220-91-29

